

به نام خدا

پودمان پرورش و نگه داری گیاهان
کاروفناوری هفتم

تهیه و تنظیم: سیدحمید موسوی

دبیرکاروفناوری ناحیه یک همدان

برخی از شایستگی هایی که در این پودمان بدست می آورید :

۱. آموزش و کاربرد مهارت هایی مانند اجرای کارهای گروهی، تفکر انتقادی، پرسش گری و ...؛
۲. آشنایی با مفاهیم پرورش و نگهداری گیاهان شرایط محیطی، ویژگی های گیاهان، مراحل پرورش و....؛
۳. آشنایی با برخی مشاغل پرورش و نگه داری گیاهان؛
۴. تولید سبزی، گل و نهال انگور.

پرورش و نگهداری گیاهان

کاروفناوری هفتم

ایران یکی از نخستین کشورهایی است که در آن کشاورزی انجام شده است. حفار یهایی که در اطراف کاشان به عمل آمده است، نشان می دهد که در شش هزار سال گذشته ایرانی ها کشاورزی پیشرفته ای داشته اند. امروزه نیز لازم است راه گذشتگان را برای گسترش کشاورزی ادامه دهیم.

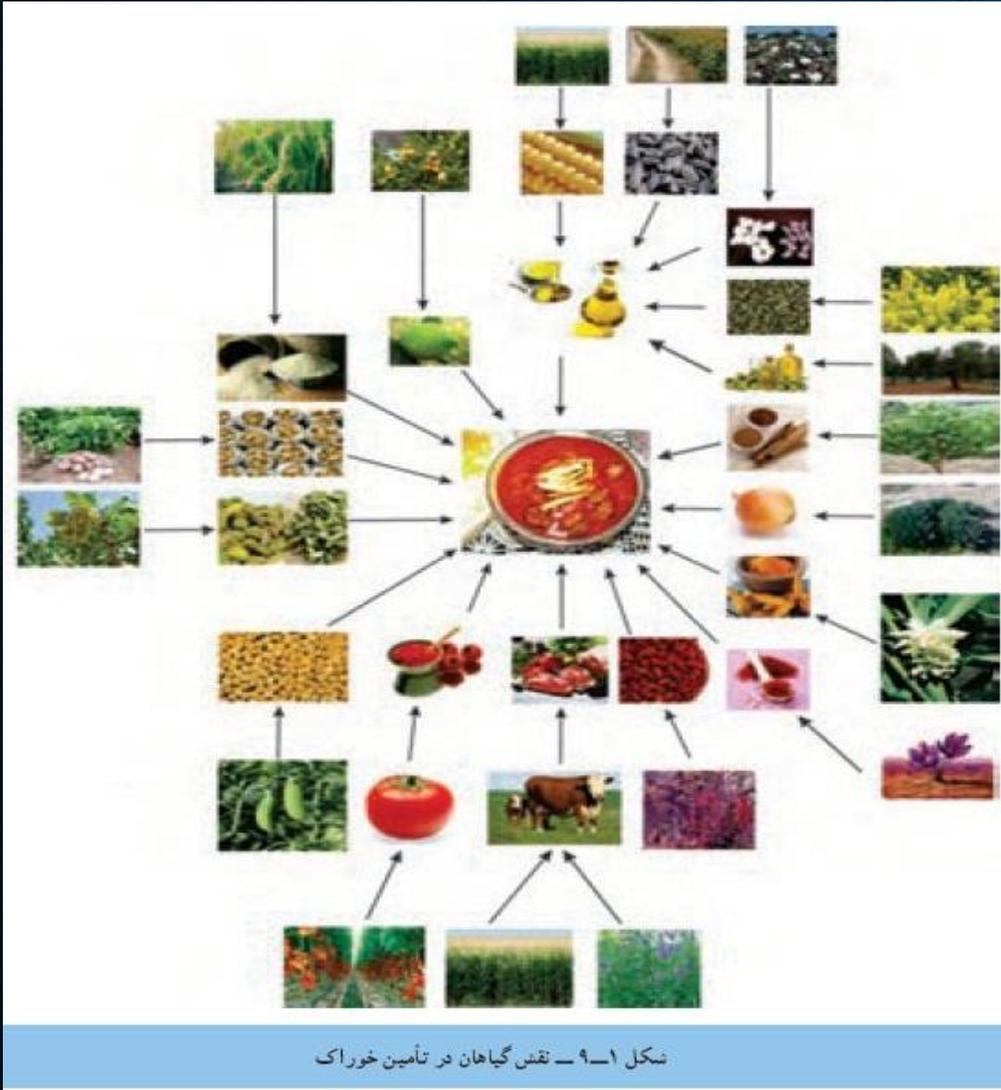
با پرورش گیاهان، شما می توانید محیط زندگی زیبا داشته باشید یا مواد خوراکی سالمی برای مصرف خانواده خود آماده کنید.

همچنین بخشی را به فروش برسانید و درآمدی به دست آورید.

در این پودمان شما پرورش گیاهانی مانند شوید، گیاهان آپارتمانی مانند شمعدانی و پتوس، نهال درخت انگور و کشت سبزه نوروز را یاد می گیرید. همچنین می توانید به جای گل، نهال و سبزه ای که در کتاب آموزش داده شده، روش پرورش گل، نهال و سبزه دیگری را که برای این درس آماده شده است انتخاب کنید یا حتی متناسب با شرایط منطقه و با هماهنگی با دبیر خود، نمونه های دیگری را به دلخواه پرورش دهید.

بررسی

در شکل ۹-۱ اهمیت گیاهان برای آماده کردن یک نمونه خوراک نشان داده شده است. این شکل را در گروه بررسی کنید و نتیجه را در کلاس ارائه دهید.

شغل بخشی از مردم کشور ما کشاورزی است. مشاغل مربوط به کشاورزی را می توان در چند گروه زراعت، باغبانی، ماشین های کشاورزی، دامپروری، صنایع غذایی و منابع طبیعی دسته بندی کرد.

کشاورزان برای پرورش گیاهان، بسیار تلاش می کنند. کارهای کشاورزی را می توان به صورت زیر دسته بندی کرد.

- بررسی امکان پرورش یک گیاه در یک ناحیه آب و هوایی
- آماده کردن بستر کاشت

باغبان

کاربر ماشین کشاورزی

کشاورز

شکل ۲-۹- برخی از مشاغل مربوط به کشاورزی

- کاشت
- داشت
- برداشت
- کارهای پس از برداشت

بررسی امکان پرورش یک گیاه در یک ناحیه آب و هوایی

محیط زندگی گیاه در واقع سیستمی است با اجزای گوناگون و گیاهان بخشی از آن هستند. برای درست کار کردن این سیستم، باید همه عوامل و نیازهای گیاهان (دمای هوا، میزان آب، بستر کاشت، مواد غذایی، رطوبت هوا و سایر نیازها) تأمین شود.

کار غیر کلاسی

بررسی شرایط محیطی مناسب برای پرورش چند گیاه

جواب

با بررسی منابع کتابخانه ای و اینترنتی یا پرسش از کشاورزان و باغبانان جاهای خالی جدول ۱-۹ را پر کنید. در ستون خالی سمت چپ ویژگی های یک گل رایج در منطقه خود را بنویسید.

جدول ۱-۹- بررسی شرایط محیطی مناسب برای پرورش چند گیاه

گیاهان زینتی	حسن یوسف	یتوس	شمعدانی
.....
دما
نیاز آبی
نور	سایه آفتاب دوست
سبزیها	شوید	نعناع	اسفناج
.....
دما
نیاز آبی
نور
درختان میوه	پرتقال	سیب	انگور
.....
دما	نیمه گرمسیری
نیاز آبی
نور

آماده کردن بستر کاشت

بستر کاشت: به جایی که شرایط لازم را برای جوانه زدن گیاه دارد و بذر در آن کاشته می شود، بستر کاشت می گویند.

بذر: بذر بخشی از گیاه، مانند دانه، غده، ساقه و برگ است که با کاشت و پرورش آن، گیاه دیگری مانند گیاه قبلی تولید می شود.

جدول ۲-۹- انواع بستر کاشت

غلات	نهال درخت	سبزی	گل	
قطعه زمین	گلدان، باغچه	جعبه کاشت یا باغچه مدرسه یا خانه	گلدان یا باغچه	بستر کاشت برای آموزش
مزرعه	گلدان، نهالستان	گرت، قطعه	گلدان، گلخانه یا گلستان	بستر کاشت برای تولید اقتصادی

بیشتر بدانیم

آماده سازی بستر کاشت در کشتزار شامل شخم زدن، خرد کردن کلوخه ها، کوددهی و هموار کردن است. این موارد در زمین های کوچک با بیل، شن کش، ماله و و در زمین های بزرگ با ماشین ها و دستگاه های ویژه، مانند گاواهن، پنجه بشقابی و.... انجام می شود. یکی از کارهای آماده کردن خاک، شخم زدن آن است.

ب - دیسک زدن زمین

ب - شخم زدن زمین

الف - زیور و کردن خاک

ج - نهی کردن

ت - شکل دهی زمین

ت - هموار کردن زمین

شکل ۳-۹- آماده سازی بستر کاشت برای کشت و آبیاری

کود:

موادی که باعث حاصل خیزی بستر گیاه و افزایش محصول و مرغوبیت آن می شوند کود نام دارد. کودها دو دسته آلی و شیمیایی هستند و پیش از کاشت یا پس از آن، به روش دستی یا ماشینی به گیاه داده می شود.

کوددهی ماشینی

کوددهی دستی

شکل ۴-۹- دو روش پخش کود

هم اندیشی

آشنایی با وسایل و مواد مورد نیاز برای کاشت

برای کاشت گیاه نیاز به مواد و وسایلی دارید که برخی از آن ها در جدول ۳-۹ نشان داده شده است. با هم اندیشی در گروه، جاهای خالی جدول را پر کنید.

جدول ۳-۹ برخی از وسایل و مواد مورد نیاز برای کاشت

جواب

			
.....
			
کود دامی الک شده	خاک برگ	ماسه ریز دانه	خاک باغچه

آماده کردن جعبه کاشت شوید

۱ - جعبه کاشت مناسبی انتخاب کنید یا با آموخته های خود از پودمان کار با چوب با چند تکه چوب، جعبه کاشت بسازید.

۲ - به اندازه یک سوم حجم جعبه کاشت خاک باغچه، یک سوم ماسه و یک سوم کود حیوانی را باهم مخلوط کنید. برای رعایت نکات بهداشتی هنگام کار با خاک، دستکش بپوشید.

۳ - جعبه کاشت را تا چند سانتی متری لبه آن با مخلوط آماده شده پر کنید.

۴ - روی خاک، با فاصله کم، شیارهایی با عمق ۲ تا ۳ برابر اندازه بذری که می خواهید بکارید ایجاد کنید.

آماده کردن گلدان برای کاشت قلمه شمعدانی و پتوس:

گلدان را از خاک سبک مخلوطی از ماسه و خاک برگ پر کنید. به کمک میخ نشاء یا تکه نازک شاخه درخت در سطح خاک گودی کوچکی برای کاشت قلمه ایجاد کنید.

آماده کردن باغچه برای کاشت بذر گل و سبزی

۱ - اگر می خواهید شوید را در باغچه بکارید محل کشت آن را با بیل یا بیلچه شخم بزنید. چون بیشتر سبزی ها به خاک حاصل خیز نیاز دارند، با هماهنگی و راهنمایی دبیر خود، کمی کود حیوانی و ماسه را نیز با خاک مخلوط کنید.

۲ - سطح باغچه را با شن کش یا بیل هموار کنید.

۳ - فاصله ردیف کاشت را با کشیدن نخ روی زمین مشخص و روی زمین شیارهای باریکی ایجاد کنید.

شکل ۶-۹- آماده کردن باغچه برای کاشت بذر گل و سبزی

آماده کردن خزانه برای کاشت قلمه انگور:

اگر می خواهید قلمه انگور را در گلدان بکارید، با آماده کردن چند گلدان، آن ها را از خاک مخلوطی از خاک باغچه و ماسه با نسبت برابر پر کنید.

برای کاشت قلمه انگور در باغچه باید خاک محل کاشت قلمه را با بیل شخم بزنید و آن را نرم کنید.

نمونه گیاه	شکل	شرح	روش
		دانه اگر در شرایط مناسب کاشته شود، جوانه می‌زند و گیاه جدیدی به وجود می‌آورد.	کشت دانه
		اگر بخشی از ساقه، ریشه و برگ یک گیاه را در شرایط مناسب و در بستر مناسب بکارید و شرایط مورد نیاز آماده شود، قلمه رشد می‌کند و گیاه کاملی تولید می‌گردد.	قلمه زدن
		شاخهٔ بعضی از گیاهان را، بدون جدا کردن از تنهٔ گیاه مادر، در داخل خاک می‌کارند به گونه‌ای که جوانه انتهایی شاخه برای تولید گیاه جدید بیرون از خاک بماند.	خوابیدن
		بسیاری از گیاهان علفی چندساله مانند گل سجافی را می‌توان از زمین بیرون آورد و با جدا کردن بوته‌های ریشه‌دار و کاشت آن‌ها، گیاه جدیدی تولید کرد.	تقسیم بوته
		روی ریشهٔ برخی از گیاهان مانند درخت خرما شاخه‌هایی رشد می‌کند که به آن‌ها پاجوش می‌گویند. با جدا کردن پاجوش، همراه با بخشی از ریشه و کاشت آن، می‌توان گیاه دیگری تولید کرد.	گرفتن پاجوش

چند روش برای زیاد کردن و کاشت گیاهان

روش کاشت گیاهان انتخاب شده در جدول ۹-۴ را در گروه بررسی کنید و برای هر کدام یک نمونه گیاه در جای خالی بنویسید.

جدول ۹-۴ چند روش برای کاشت گیاهان

جواب

آماده کردن قلمه شمعدانی: یک ساقه شمعدانی را ببرید و آن را به یک یا دو قطعه ۱۰ - ۵ سانتی متری تقسیم کنید، به گونه ای که هر قطعه (قلمه) یک یا دو برگ داشته باشد.

آماده کردن قلمه پتوس

برش انتهای ساقه برای تهیه قلمه

- ۱ - شاخه پتوس را به اندازه ۵ تا ۱۰ سانتی متری ببرید، به گونه ای که ۱ یا ۲ برگ روی هر قلمه باقی بماند (برگ های اضافه را بچینید).
- ۲ - برای ریشه دار کردن قلمه پتوس، انتهای هر قلمه را در آب بگذارید تا ریشه دار شود.

ب

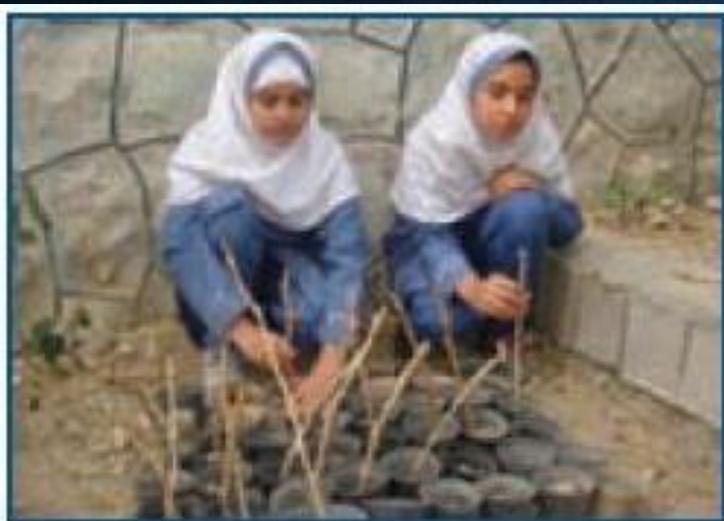
ب

الف

آماده کردن قلمه انگور و تولید نهال

- ۱ - هنگام هرس درخت مو در اواخر زمستان، شاخه های آن را می توانید به قطعات نزدیک به ۳۰ سانتی متری تقسیم کنید شکل ۹-۹ الف.
- ۲ - قلمه ها را به مدت ۲۴ ساعت در آب، خیس نگه دارید تا برای کاشت آماده شوند.
- ۳ - اگر می خواهید قلمه انگور را در خانه یا گلخانه ریشه دار کنید، انتهای قلمه ها را تا عمق ۵ سانتی متری در شیارهایی که در بستر کاشت ایجاد کرده اید جای دهید. بخش پایینی قلمه را که در شیار جای دارد با خاک بپوشانید شکل ۹-۹ ب.

ب

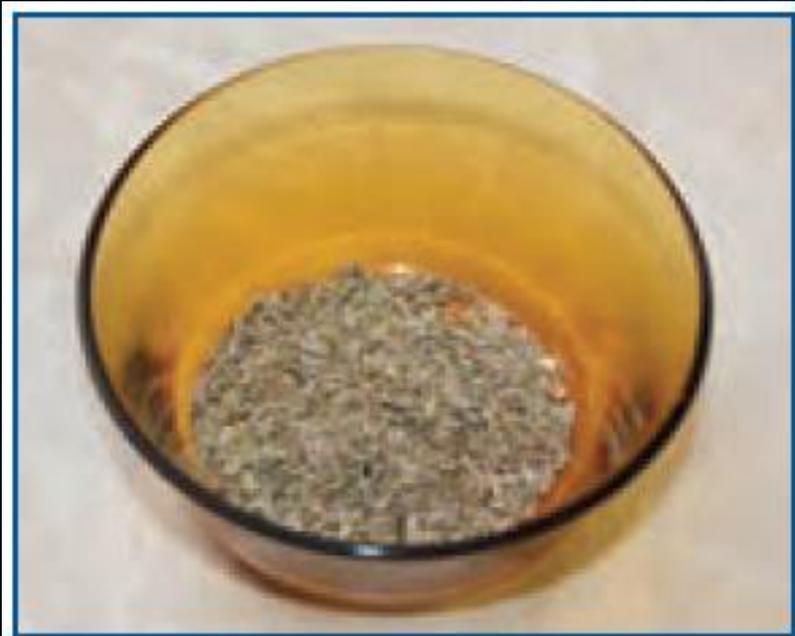
الف

شکل ۹-۹- تهیه و کاشت قلمه انگور

قلمه را می توان در جای اصلی (باغ یا باغچه) نیز کاشت تا در همان جا ریشه دار شود و رشد کند. اگر می خواهید نهال انگور تولید کنید، بهتر است قلمه ها را در گلدان بکارید تا بتوانید پس از ریشه دار شدن، آن را در زمین اصلی بکارید.

آماده کردن بذر شوید برای کاشت:

بذر برای جوانه زدن باید سالم باشد (بیماری و آفت نداشته باشد، ترک خورده و شکسته نیز نباشد). همچنین ناخالصی نداشته باشد.
بنابراین برای آماده کردن بذر شوید، باید بذری سالم و با کمترین ناخالصی خریداری کنید.

شکل ۱۰-۹- بذر شوید

زمان کاشت

ویژگی گیاهی را که برگزیده اید بررسی کنید تا بتوانید آن را در شرایط و زمان مناسب بکارید. در زیر، زمان کاشت چند گیاه پیشنهادی را ملاحظه می کنید.

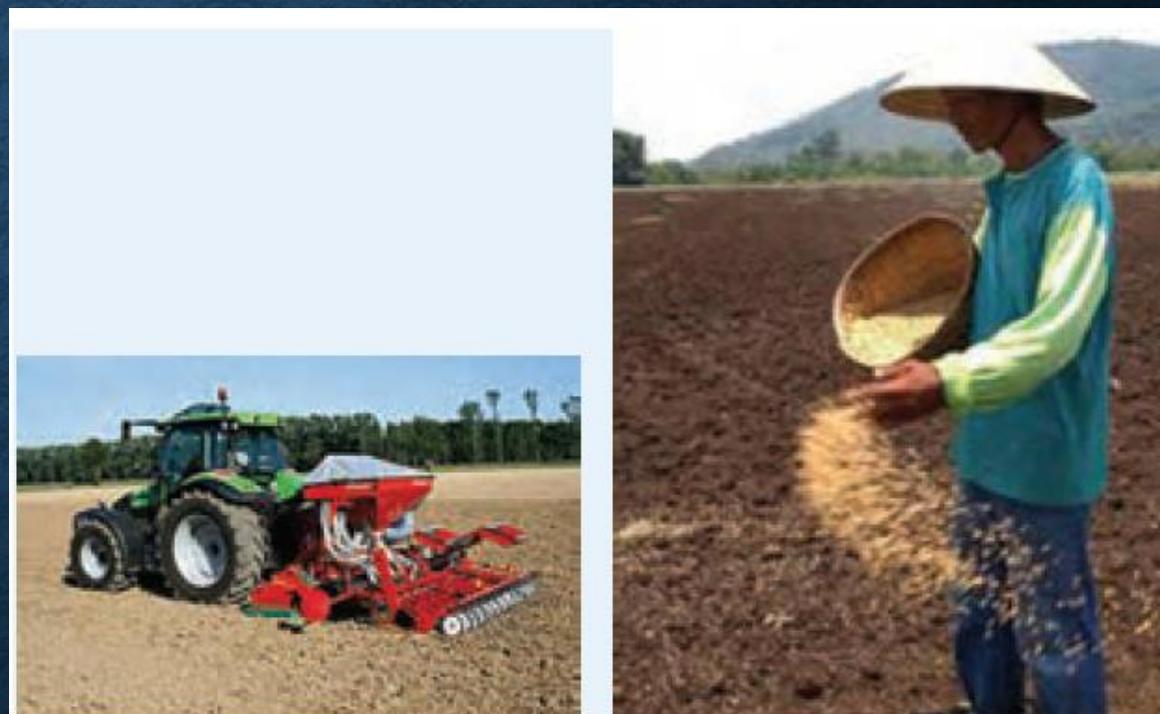
شوید، در مناطق خنک در نیمه بهار، در مناطق معتدل در اوایل بهار و در مناطق گرمسیر در پاییز کاشته می شود.

شمعدانی، را می توان در همه فصل های سال کاشت.

پتوس، را می توان در همه فصل های سال کاشت.

انگور، قلمه انگور پس از خزان درخت گرفته می شود. نهال انگور پس از سرمای زمستان در محل اصلی کاشته می شود.

قرار دادن بذر دانه یا قلمه در بستر برای جوانه زدن و رشد گیاه جدید در خاک را کاشت می گویند. گیاهان با روش های دستی یا ماشینی کاشته می شوند بذرها نیز یا منظم یا درهم کاشته می شوند.

الف - درهم - فاصله بذرها در این روش نامنظم است،
مانند کشت سبزی
ب - منظم - بذرها روی خطها و ردیفهای منظم (خطی و
ردیفی) کشت می شود، مانند کشت گندم و ذرت

کاشت بذر شوید

نکته : می توان بذر شوید موجود در جعبه کاشت را در پشت پنجره پر نور گذاشت تا رشد کند.

۱ - با میخ نشا چند شیار باریک و کم عمق در بستر کاشت ایجاد کنید.

۲ - بذر دلخواه را با فاصله ۵ سانتی متر و به روش خطی در شیارها بریزید.

۳ - روی بذرها را با مواد سبکی مانند کود پوسیده یا ماسه بادی یا شلتوک برنج به ضخامت حدود ۲ میلی متر بپوشانید.

۴ - با آبپاش محل کاشت را به آرامی آبیاری کنید.

۵ - شوید را می توانید در جعبه کاشت نیز بکارید.

شکل ۱۲-۹- کاشت بذر شوید

بررسی

اگر بدانید گیاهان جعفری، تره، ریحان، حسن یوسف و همیشه بهار با بذر زیاد می شوند. چگونه می توانید این گیاهان را پرورش دهید؟ درباره یکی از این گیاهان بررسی کنید و نتیجه را در کلاس ارائه دهید.

کاشت قلمه های شمعدانی: به کمک میخ نشاء یا شاخه کوچکی، حفره ای به عمق ۲ سانتی متر ایجاد کنید. انتهای قلمه ها را در حفره قرار دهید. خاک کنار قلمه را با دست کمی فشار دهید تا خاک به ساقه بچسبد. گلدان را به آرامی با آبپاش آبیاری کنید، به اندازه ای که کمی آب از ته گلدان بیرون بیاید.

ب

ب

الف

شکل ۱۳-۹- کاشت قلمه شمعدانی

نکته : هنگام قرار دادن قلمه در حفره از فشار دادن قلمه در خاک خودداری شود.

الف

ب

شکل ۱۴-۹- کاشت قلمه های پتوس

کاشت قلمه های پتوس:

ساقه قلمه های ریشه دار شده در گلدان را با فاصله مناسب از لبه آن در خاک بگذارید و بقیه گلدان را با خاک مناسب پر کنید و با دست، خاک کناره قلمه ریشه دار را کمی فشار دهید. سپس مانند گلدان شمعدانی آن را آبیاری کنید.

بررسی

اگر بدانید گیاهان رز، کالن کوئه و حسن یوسف را می توان با قلمه زدن زیاد کرد، چگونه می توانید این گیاهان را پرورش دهید؟ درباره یکی از گیاهان بررسی کنید و نتیجه را در کلاس ارائه دهید.

کاشت نهال انگور:

کاشت درخت ممکن است از مرحله کاشت نهال آغاز شود. برای این کار نهال با قلمه انگور را که آماده کرده اید، در چاله ای بکارید.

نهال انگور را می توانید در زمان خواب، بدون آسیب زدن به ریشه، از قلمستان بیرون آورید. برای این کار بیل را در فاصله مناسب از ریشه (نزدیک به ۱۰ سانتی متری ریشه) در خاک فرو ببرید و با اهرم کردن، نهال را همراه با ریشه از زمین بیرون آورید. سپس آن را، در گودالی که باید کمی از ریشه نهال بزرگ تر باشد، در زمین اصلی بکارید و پیرامون ریشه را با خاک بپوشانید.

روش کار

- ۱ - جای کاشت درخت را روی زمین مشخص کنید.
 - ۲ - گودالی به عمق مناسب با ریشه نهال بکنید.
 - ۳ - هنگام کندن گودال باید دقت کنید خاک رویی با خاک زیری مخلوط نشود.
 - ۴ - گودال را با خاک زیرین به صورت مخروطی یا کله قندی پر کنید. هنگام گذاشتن نهال در گودال، ریشه آن را روی برآمدگی بگذارید تا ریشه ها به هر طرف گسترده شود. خاک رویی را در گودال بریزید تا طوقه نهال هم سطح خاک های جانبی قرار گیرد.
 - ۵ - نهال را آبیاری کنید.
- برای کاشت نهال در محل اصلی به دو نفر نیاز است. یکی از آن ها باید ساقه نهال را طوری بگیرد که طوقه درخت در وسط گودال و کمی پایین تر از سطح زمین قرار بگیرد و دیگری با بیل یا بیلچه خاک مورد نیاز را در چاله بریزد.

بیشتر بدانیم

در جدول ۵ - ۹ زمان مناسب برای کاشت نهال درختان آمده است.

جدول ۵ ۹ زمان مناسب برای کاشت نهال درختان

نمونه	فروردین	اردیبهشت	خرداد	تیر	مرداد	شهریور	مهر	آبان	آذر	دی	بهمن	اسفند	نهال
انگور	×	-	-	-	-	-	×	-	-	×	×	●	خزان کننده
چنار	●	×	-	-	-	-	-	×	●	×	×	●	بهمن برگ
سوزنی برگ	●	-	-	-	-	-	×	●	-	-	×	●	سوزنی برگ

زمان کاملاً مناسب برای کاشت (-)
زمان غیر مناسب برای کاشت (×)
زمان تقریباً مناسب برای کاشت (●)

نکته : اگر نهال ریشه دار داخل گلدان باشد و بخواهید آن را در زمین بکارید، در هر فصل و ماه از سال می توانید آن را بکارید ولی نباید ریشه آسیب ببیند.

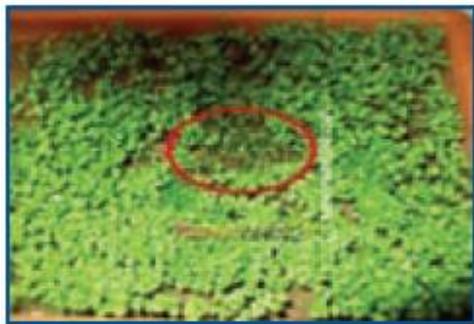
داشت

داشت به کارهایی مانند آبیاری، سله شکنی، وجین کردن، کود دادن، سم پاشی، واکاری و خاک دادن پای بوته ها می گویند که برای نگهداری و پرورش گیاه پس از کاشت انجام می شود. به عبارتی دیگر به کلیه کارهایی که انجام می گیرد تا گیاه تربیت شده و به رشد مناسب برسد، داشت گفته می شود.

بیشتر بدانیم

جدول ۶ - ۹ برخی از کارهای مرحله داشت.

یکی از کارهای مهم داشت، آبیاری است. آبیاری باید متناسب با شرایط آب و هوایی و نیاز گیاه انجام شود و غفلت از این کار به خشک شدن یا پوسیدن ریشه و از بین رفتن آن در چند روز، می انجامد

واکاری

دوباره کاشتن بخش‌هایی که به تعداد کافی گیاه در آن سبز نشده است

سم پاشی

کنترل علف هرز، حشرات، آفات و بیماری‌ها با سموم شیمیایی

وجین

از بین بردن علف‌های هرز به صورت دستی یا با وسایل مکانیکی

هرس

حذف برخی از شاخه‌ها برای رسیدن هوا و نور بیشتر و آرایش شکل ظاهری

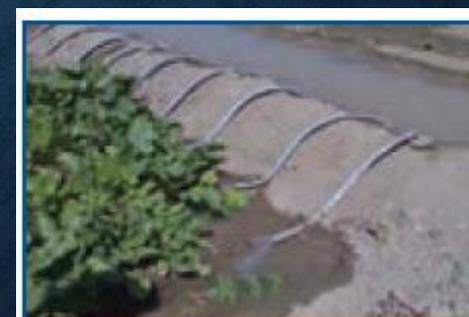
قیم زدن

برای نگهداری برخی گیاهان

تُنک کردن

حذف برخی از گیاهان برای تأمین فاصله مناسب بین بوته‌ها

آبیاری

رساندن آب به گیاه

سِله شکنی

نرم کردن سطح خاک کشت، در صورتی که سخت شده و ترک برداشته باشد

نگهداری شوید، شمعدانی، نهال انگور و پتوس

- در دوره رشد، از گیاه خود نگهداری کنید. نگذارید بستر کاشت خشک شود.

- در فاصله کاشت تا برداشت، کشت خود را بررسی کنید. هر نوع گیاهی به جز گیاه اصلی در مزرعه، علف هرز محسوب می شود. و باید بی درنگ حذف گردد.

- میانگین رشد هفتگی گیاه را با خط کش اندازه بگیرید و در گزارش نهایی بیاورید.

- بستر کاشت قلمه ها باید همواره به اندازه کافی نم دار باشد. برای این کار می توانید قلمه ها را با روش های گوناگون آبیاری کنید.

- در مناطق سردسیر و معتدل می توان، بعد از پایان سرمای زمستان و اوایل بهار، گلدان شمعدانی را در فضای بیرون قرارداد. اگر بخواهید می توانید بوته ها را از گلدان درآورید و در باغچه بکارید.

- اگر ریشه گل، گلدان را پر کند، رشد آن کاهش می یابد. در این هنگام باید گلدان را با گلدانی بزرگ تر (قطر گلدان ۲ سانتی متر یا بیشتر باشد) عوض کنید. برای این کار باید گل را هنگامی که خاک گلدان کمی خشک شده است، از گلدان کوچک در آورید و بدون این که خاک اطراف ریشه از هم بپاشد آن را در گلدان بزرگتر بکارید.

- ساقه های پتوس را با هرس کردن به شکل مرتب آرایش دهید یا با بستن ریسمان، آن ها را روی دیوار هدایت کنید.

- برخی گیاهان را که نیاز غذایی بیشتری دارند، می توان در فصل رشد به طور ماهانه با کودهای محلول در آب تغذیه کرد.

- بعد از کاشت نهال، مراقبت های ویژه ای مانند آبیاری، مبارزه با بیماری ها و کنترل آفات، هرس کردن، کود دادن، مبارزه با علف های هرز، ترمیم جوی های آبیاری و نرم کردن خاک پای درختان در زمان های مشخصی انجام می شود.

نکته: زمان هرس درختان پیش از بیدار شدن آن ها از خواب زمستانه است.

برداشت

پس از رسیدن بخش مورد استفاده گیاه، باید آن را با دست یا ماشین برداشت کنید. بسته به نوع کشت و هدف تولید، ممکن است گیاه در مراحل گوناگونی مانند تولید گل یا میوه و ... برداشت شود.

پرسش

هدف کشت گیاهان زیر، برداشت کدام بخش (دانه، میوه، ساقه و برگ، بخش زیرزمینی) از گیاه است؟

نام گیاه	هدف اصلی کشت	نام گیاه	هدف اصلی کشت
آفتابگردان		کرفس	
پنبه		سیبزمینی	
سیب		پتوس	
گل رز		لاله وازگون	

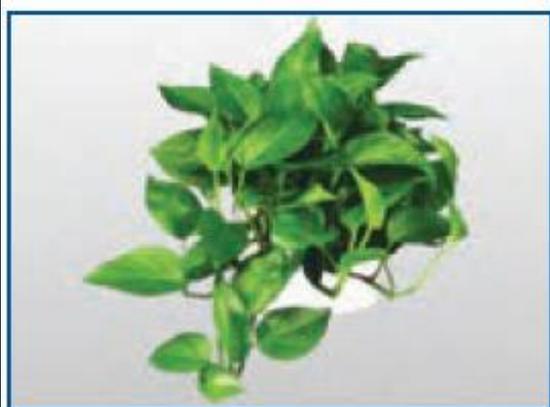
جواب

جدول ۹۷ هدف اصلی کشت برخی از گیاهان

برداشت شوید: سبزی شوید را پس از رشد کافی و پیش از به گل رفتن می توانید برداشت کنید. برای برداشت، ساقه را با داس یا قیچی از نزدیک سطح زمین ببرید و در دسته های مناسب بسته بندی و به بازار عرضه کنید. بستر کاشت را پس از برداشت، بلافاصله آبیاری کنید. از محل ساقه های باقی مانده به تدریج جوانه های جدیدی رشد می کند و بعد از مدتی دوباره قابل برداشت می شود.

برداشت شمعدانی: می توانید گلدان های گل شمعدانی را هنگامی که به گل رفته اند در بازار بفروشید. **پتوس:** پس از آن که گیاه کمی رشد کرد و ساقه های آن از لبه گلدان آویزان شد یا گلدان را پر کرد می توانید آن ها را در بازار بفروشید.

نهای انگور: نهای ها در پاییز همان سال آماده کاشت در محل اصلی یا فروش هستند و می توانید آن ها را با گلدان بفروشید.

شکل ۱۷-۹- پتوس

شکل ۱۸-۹- نهای انگور

شکل ۱۶-۹- شمعدانی

شکل ۱۵-۹- شوید

نکته: در زمینه کشاورزی، تولید محصولات ارگانیک که در پرورش آن ها موادی مانند کود شیمیایی، سم و مانند آن ها به کار گرفته نشده باشد، پر طرفدار است، زیرا امروزه ثابت شده کاربرد بسیاری از مواد شیمیایی در دراز مدت به بدن انسان و طبیعت آسیب می رساند.

پرورش سبزه های کوزه ای

سبزه کوزه ای را می توانید با یک کوزه سفالی و کمی بذر تره تیزک (شاهی) درست کنید. این سبزه برای سفره هفت سین خانواده یا فروش در بازارچه مناسب است.

روش کار

- کوزه را از آب پر کنید و یک شبانه روز آن را ننگه داری کنید تا جدار کوزه کاملاً خیس شود.
- یک جوراب نایلونی کهنه روی کوزه بکشید.
- بذر شاهی را که بیست و چهار ساعت در آب خیس کرده اید، به آرامی با دست چنان روی کوزه بکشید که بذرها به طور یکنواخت همه جا پخش شوند.

- کوزه را همواره پر از آب ننگه داری کنید تا آب از داخل کوزه به جداره آن راه یابد و بذر شاهی جوانه بزند.
با این کار ریشه شاهی به سطح بیرونی کوزه می چسبد.

- کوزه را در محل پر نور قرار دهید و گاهگاهی آن را بچرخانید تا نور به همه جای آن برسد. بعد از چند روز کوزه سبز می شود و از تماشای آن لذت خواهید برد.

اگر بخواهید برای فروش در نوروز سبزه بکارید، بهتر است سبزه را در کوزه هایی با شکل های زیبا بکارید تا افراد بیشتری تولیدات شما را بخرند.

نکته: برخی از گیاهان، مانند دیفن باخیا، نرگس، گل صد تومانی و ... که در محیط خانه یا باغچه پرورش داده می شوند، سمی هستند و می توانند برای افراد خانه به ویژه کودکان خطرناک باشند. برخی از گل های سمی در شکل ۲۰ - ۹ نشان داده شده است.

بررسی

درباره گیاهان سمی و آسیب زایی آن ها در گروه خود در اینترنت بررسی کنید و نتیجه را در کلاس ارائه نمایید.

جواب

ب - گل صد تومانی

ب - دیفن باخیا

الف - نرگس

شکل ۲۰ - ۹ - برخی از گل های سمی

خواص دارویی برخی از گیاهان و میوه ها

خاصیت آرام بخشی، درمان آفت دهان، ضد استرس، رفع سردرد، درمان بی خوابی و تقویت کننده لثه از جمله خواص معجزه گر گلاب است.

جوی دوسر می تواند میزان قند خون را کنترل کند. این ماده غذایی برای کنترل و ایجاد تعادل در دستگاه عصبی نیز مفید است چون باعث تقسیم بندی میزان مناسب سروتونین در مغز می شود.

در طب سنتی از آویشن برای درمان مشکلات تنفسی مانند سرفه، برای تسکین التهاب های پوستی، برای مقابله با ریزش موها، برای مقابله با پلاک دندان استفاده می شود.

برخی از فواید میخک، تحریک دستگاه گوارش و کمک به هضم غذا، کاهش درد دندان، درمان سرفه می باشد.

زردچوبه برای درد گلو و تقویت کلی بدن معجزه می کند. زردچوبه اثرات ضد التهابی و ضد درد شبیه داروهای مسکن معمولی را داراست.

در طب سنتی رازیانه به عنوان ضد نفخ، مدر، دفع کننده سنگ های کلیه و مجاری ادراری، افزایش دهنده شیر مادران مورد استفاده قرار می گیرد.

دم کرده ریشه گل ختمی چینی تب را پایین می آورد، قند خون را تنظیم می کند. برای دفع سنگ کلیه مؤثر است.

بوقناق یک گونه از گیاهان گل دار است که انواع زیادی دارد. از اثرات درمانی این گیاه می توان به درمان مرض قند اشاره نمود. بوقناق چون میزان تولید گلبول های قرمز را افزایش می دهد برای درمان کم خونی مفید است.

هسته انگور سرشار از آنتی اکسیدان است. هسته انگور برای مقابله با آلودگی، برای تحریک و تصفیه خون، برای داشتن موهایی سالم تر استفاده می شود. هسته انگور ضدباکتری و ضدالتهاب، مفید برای بینایی و ضد سرطان است.

تهیه و تنظیم: سید حمید موسوی

دبیرکار و فناوری ناحیه یک همدان

التماس دعا